

การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทองในเขตท้องที่ปทุมธานี

นางสาว เล่าวรัตน์ ยนมัยน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-210-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014147

117425414

A STUDY ON COST AND REVENUE OF KLUAI HOM THONG
IN PATHUM THANI PROVINCE

Miss Savarat Chonyuen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-210-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทอง ในเขตท้องที่จังหวัด
   ปทุมธานี

โดย   นางสาว เสาวรัตน์ ชนม์เย็น

ภาควิชา   การบัญชี

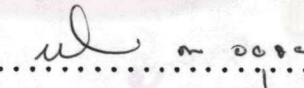
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ เบญจมาศ   ศิลาัย้อย
   รองศาสตราจารย์ ดวงมณี   โกมารทัต

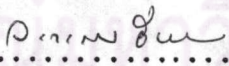

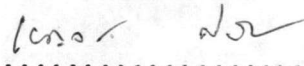
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นลุ่มหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

....   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

....   ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เทีญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

....   กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรารณ ชัยอาญา)

....   กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เบญจมาศ ศิลาัย้อย)

....   กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดวงมณี โกมารทัต)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เล่าวรัตน์ ชนม์ยืน : การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทองในเขตท้องที่
ปทุมธานี (A STUDY ON COST AND REVENUE OF KLUAI HOM THONG IN PATHUM
THANI PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. บุญมาศ ศิลาย้อย และ รศ. ดวงฉวี
โกมารทัต, 161 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทอง ตั้งแต่การปลูกจนกระทั่งเก็บผลผลิตในปีการเพาะปลูก 2527/2528 โดยเลือกทำการศึกษาที่จังหวัดปทุมธานี การศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนกล้วยหอมทองจำนวน 49 ราย ในจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งขนาดเนื้อที่เพาะปลูกตามลักษณะการใช้จ่ายแรงงานและการใช้เครื่องมือการเกษตร เป็น 3 ขนาด คือ เนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่ 10-39 ไร่ และ 40 ไร่ขึ้นไป นอกจากนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทอง จะวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน การวิเคราะห์ราคาคูมทุนและผลผลิตคูมทุน ผลของการศึกษาพบว่า เนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่ มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 8,964.42 บาท รายได้เฉลี่ยไร่ละ 8,199.77 บาท อัตราผลขาดทุนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 32.04 เนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 6,751.41 บาท รายได้เฉลี่ยไร่ละ 8,123.24 บาท อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 43.19 และเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไปมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 6,795.78 บาท รายได้เฉลี่ยไร่ละ 8,648.50 บาท อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 106.93

การทำสวนกล้วยหอมทองประสบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตคือ ค่าปุ๋ยและค่าหน่อกล้วย ปัญหาการผลิต คือ พันธุ์กล้วยและการจัดการระยะปลูก ปัญหาด้านการตลาด คือ ราคาและการจัดจำหน่าย ปัญหาในการส่งออก คือ คุณภาพของกล้วยหอมเมื่อถึงตลาดปลายทาง การบรรจุหีบห่อและการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการช่วยกันแก้ไขปัญหาดังแต่การควบคุมคุณภาพปุ๋ย การให้ความสำคัญกับหน่อที่ไยขยายพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์กล้วยหอม การค้นคว้าหาระยะปลูกที่เหมาะสม การรวมกลุ่มของเกษตรกรในการดำเนินงานด้านการตลาด การแปรรูปผลผลิต การบรรจุและหีบห่อที่ดี รวมทั้งการส่งเสริมการส่งออกกล้วยหอมทองของไทยจากภาครัฐบาลและเอกชน

ศูนย์วิทยพัชวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การบัญชี
สาขาวิชา ..... การบัญชีทั่วไป
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ ..... เล่าวรัตน์ ชนม์ยืน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... บุญมาศ ศิลาย้อย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

SAVARAT CHONYUEN : A STUDY ON COST AND REVENUE OF KLUAI HOM THONG IN PATHUM THANI PROVINCE. THESIS ADVISORS : BENCHAMAS SILAYOI AND DUANGMANEE KOMARATAT, 161 PP.

This thesis is a study on cost and revenue of Kluai Hom Thong plantation from growing to harvesting in Pathum Thani province during the crop year 1984-1985. The study was based on the survey data derived from interview method on 49 Kluai Hom Thong growers in Pathum Thani province and documents as well as books related to Kluai Hom Thong. Labour force characteristics and agricultural tools were the criteria used in grouping plantations into 3 sizes i.e. 1-9 rai, 10-39 rai and over 40 rai.

The study on cost and revenue of Kluai Hom Thong plantation included the analysis of cost, revenue, net profit margin, rate of return on investment and break-even point. The result of the study revealed that for the 1-9 rai plantation the average plantation cost was 8,964.42 baht per rai with an average revenue of 8,199.77 baht per rai and the rate of loss on investment per rai was 32.04%. For the 10-39 rai plantation the average plantation cost was 6,751.41 baht per rai with an average revenue of 8,123.24 baht per rai and the rate of return on investment per rai was 43.19%. For the over 40 rai plantation the average plantation cost was 6,795.78 baht per rai with an average revenue of 8,648.50 baht per rai and the rate of return on investment per rai was 106.93%.

The major problems of engaging in Kluai Hom Thong farming were in the area of cost, production, marketing and exporting. Cost problems were those of fertilizer and sucker while production problems concerned variety and spacing. Marketing problems were in price and distribution while exporting problems lay around the banana quality at destination, packaging and international market competition. Cooperation from both government sector and private sector are needed to help solve these problems. Problems on the quality control of fertilizer, improving quality on breeding sucker, variety improvement, appropriate spacing in planting, a marketing union of farmers, the processing of produce, quality packaging and export promotion, should be solved by cooperation between the government sector and private sector.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การบัญชี
สาขาวิชา ..... การบัญชีทั่วไป
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... เสงี่ยม เหมสัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... เสงี่ยม / นส

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ เบญจมาศ คีลาอ้อย และรองศาสตราจารย์ ดวงมณี โกมารทัต ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ที่อาจารย์ทั้งสองท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำปรึกษา และตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย และขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วรवरณ ชัยอาญา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และเจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัด ปทุมธานี โดยเฉพาะคุณประชา แป้นภู และคุณอดุล โฉมฉลาด ที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือ และความละต่าง ๆ ในระหว่างการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนกล้วยหอม พร้อมทั้งขอขอบคุณเกษตรกรชาวสวนกล้วยหอมทอง ที่กรุณาให้ข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์หรือมีส่วนดีประการใด ผู้เขียนขอมอบให้แก่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์

เล่าวรัตน์ ชนม์ยืน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญตารางประกอบ	ด
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตการศึกษา	2
วิธีการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	3
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง	4
ประวัติ	4
แหล่งปลูกกล้วยหอมในประเทศไทย	5
การปลูกกล้วยหอมทอง	11
การตลาดของกล้วยหอมทอง	29

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3	การผลิตและการส่งออกกล้วยหอมทอง	38
	การผลิตกล้วยหอมทองในจังหวัดปทุมธานี	38
	การส่งออกกล้วยหอม	46
บทที่ 4	ต้นทุนการทำสวนกล้วยหอมทอง	52
	ต้นทุนการทำสวนกล้วยหอมทอง	52
	การวิเคราะห์ต้นทุนการทำสวนกล้วยหอมทอง	54
บทที่ 5	ผลตอบแทนจากการทำสวนกล้วยหอมทอง	90
	การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในการทำสวนกล้วยหอมทอง ..	90
	การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทำสวนกล้วยหอมทอง	93
	อัตราผลตอบแทน ต่อค่าขาย	93
	อัตราผลตอบแทน ต่อการลงทุนต่อไร่	96
	การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ ของการทำสวนกล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ ..	100
	การวิเคราะห์ราคาคูมทุนและผลผลิตคูมทุนของกล้วยหอมทอง ...	103
	ราคาคูมทุน	104
	ผลผลิตคูมทุน	107
บทที่ 6	สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ	111
	บทสรุป	111
	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	.....	123
ภาคผนวก	.....	125
ประวัติผู้เขียน	.....	161

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

2.1	แสดงปริมาณเนื้อที่ปลูกและผลผลิตของกล้วยหอมทั้งประเทศ ปีการเพาะปลูก 2523/2524 - 2527/2528	6
2.2	สรุปสถิติไม้ผลไม้ยืนต้น ปีการเพาะปลูก 2527/2528	7
2.3	พื้นที่เพาะปลูกกล้วยหอมทองเป็นรายจังหวัดสำหรับภาคกลาง ปี การเพาะปลูก 2527/2528	10
2.4	สถิติราคาขายส่งกล้วยหอมทอง (บาท : 100 ผล) พ.ศ. 2525-2529	32
2.5	สถิติราคาขายปลีกกล้วยหอมทอง (บาท : 100 ผล) พ.ศ. 2525-2529	34
2.6	สถิติราคาเฉลี่ยของกล้วยหอมทอง (บาท : 100 ผล) พ.ศ. 2525-2529	36
3.1	เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยหอมทองในจังหวัดปทุมธานี แยกตามอำเภอ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	42
3.2	เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยหอมทองของจังหวัดปทุมธานี ปีการเพาะปลูก 2523/2524-2527/2528	43
3.3	สถิติการส่งออกกล้วยหอม พ.ศ. 2520-2529	48
3.4	ประเทศที่รับซื้อกล้วยหอมสดจากประเทศไทย พ.ศ. 2520- 2529	50
4.1	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อไร่ ของเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528-ของชาวสวนกล้วยหอมทอง จังหวัดปทุมธานี	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่		หน้า
4.2	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองของเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ของต้นทุนการปลูกรวม	61
4.3	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อเครือของเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	63
4.4	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อไร่ ของเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ของชาวสวนกล้วยหอมทอง จังหวัดปทุมธานี	65
4.5	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองของเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ของต้นทุนการปลูกรวม	70
4.6	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อเครือของเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	72
4.7	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อไร่ ของเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ของชาวสวนกล้วย หอมทอง จังหวัดปทุมธานี	74
4.8	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองของเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป ปีการเพาะปลูก 2527/2528 โดยคิดเป็นอัตรา ส่วนร้อยละของต้นทุนการปลูกรวม	78
4.9	ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อเครือของเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป ปีการเพาะปลูก 2527/2528	80
4.10	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อไร่ ปีการ เพาะปลูก 2527/2528	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่		หน้า
4.11	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อไร่ ปีการ เพาะปลูก 2527/2528 โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของ ต้นทุนการปลูกรวมของแต่ละขนาด	86
4.12	เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อเครือ ปีการ เพาะปลูก 2527/2528	89
5.1	รายได้ ต้นทุน และผลกำไร จากการทำส่วนกล้วยหอมทอง ในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ..	91
5.2	อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของการทำส่วนกล้วยหอมทองในเนื้อที่ เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	95
5.3	อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำส่วนกล้วยหอมทอง ปีการเพาะปลูก 2527/2528	97
5.4	การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำส่วน กล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์	101
5.5	ราคาคู่มือทุนของส่วนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	105
5.6	ผลผลิตคู่มือทุนของส่วนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528	109
6.1	สรุปรายได้ ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการ ทำส่วนกล้วยหอมทองจังหวัดปทุมธานี ปีการเพาะปลูก 2527/2528 .	112

สารบัญตารางประกอบ

	หน้า	
5.3.1	เงินลงทุนทำส่วนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ เฉลี่ยต่อไร่ ฝักรเพาะปลูก 2527/2528	98
5.5.1	รายละเอียดต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของส่วน: กล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ ฝักรเพาะปลูก 2527/2528	106

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่		หน้า
2.1	ลักษณะส่วนกล้วยหอมทองยกเป็นคันดินและร่องน้ำมองจากด้านยาว .	13
2.2	ลักษณะหน่อซึ่งเก็บรักษาไว้เพื่อขยายพันธุ์	15
2.3	แสดงระยะห่างระหว่างต้นกล้วยในแต่ละร่องส่วน มองจากด้านกว้าง .	17
2.4	แสดงระยะห่างระหว่างต้นกล้วยในแต่ละร่องส่วน มองจากด้านยาว ..	18
2.5	ลักษณะการค้ำยันต้นกล้วยหอมทอง	20
2.6	ลักษณะโรคใบเหลืองซึ่งพบในสวนกล้วยหอมทอง	22
2.7	ลักษณะของผลกล้วยหอมทองที่มีความแก่เพียงพอที่จะตัดเครือได้	25
2.8	การล่าเสียงกล้วยหอมทองโดยใช้คานหาบ	26
2.9	การล่าเสียงกล้วยหอมทองโดยอาศัยเรือ	27
2.10	เครือกล้วยหอมทองที่ล่าเสียงจากล่นรอกการขนล่งต่อไป	28
3.1	แผนที่จังหวัดปทุมธานี	39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำรบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	ช่องทางจากรจำหน่ายกล้วยหอมทองจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค	30
2.2	ระดับราคาขายส่งรายเดือน	33
2.3	ระดับราคาขายปลีกรายเดือน	35
2.4	การเปลี่ยนแปลงราคากล้วยหอมทองเฉลี่ยต่อปี พ.ศ. 2525-2529	37

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย